

NSP/2020/013

ZAPISNIK 19. seje Nacionalnega sveta za plačila

Datum in čas seje: 10. 12. 2020, od 9:30 do 12:30

Lokacija seje: konferenčni klic (Cisco Webex Meetings)

Prisotni člani: Simon Anko (predsednik Nacionalnega sveta za plačila / Banka Slovenije), Boris Bjelica (Banka Intesa Sanpaolo d. d.), Lucija Frlec (Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja), Luka Gabrovšek (Mastercard Europe), Brigita Gašperin (Ministrstvo za finance), Davor Lekić (Javna agencija za varstvo konkurence), Barbara Mesojednik (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo), Marta Mihelin (Finančna uprava Republike Slovenije), Aleksandra Miklavčič (Uprava Republike Slovenije za javna plačila), Ivan Mohar (Slovensko zavarovalno združenje), Tomaž Okorn (Gospodarska zbornica Slovenije), Paul-Alexandre Raveleau (Odbor za shemo Flik) Nevenka Šubelj (Trgovinska zbornica Slovenije), Nataša Tomc Jovović (NLB d.d.), Marko Tretnjak (Zveza potrošnikov Slovenije), Stanislava Zadavec Capriolo (Združenje bank Slovenije)

Prisotni namestniki članov: Matic Dolar (Bankart d.o.o.), Valerija Kunštek (Finančna uprava Republike Slovenije), Borut Tomažič (Združenje bank Slovenije), Tomaž Žgajnar (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve)

Ostali prisotni: Marjan Maček (Finančna uprava Republike Slovenije), Domen Božeglav, Lara Madotto, Tina Vehovar Smole (vsi Banka Slovenije)

Odsotni člani: Mojca Kunšek (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve), Aleksander Kurtevski (Bankart d.o.o.), Alenka Mejač Krassnig (Visa Europe), Simon Steinman (MBILLS d.o.o.)

Predlog dnevnega reda:

1. Potrditev dnevnega reda 19. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)
2. Analiza trga plačil v Sloveniji
  - Informacija o izvedenih aktivnostih v zvezi z analizo trga plačil v Sloveniji
3. Načrt aktivnosti NSP 2021 – 2022
  - Potrditev predloga Načrta aktivnosti NSP 2021 – 2022
4. Takojšnja plačila
  - Informacija o napredku na področju razvoja slovenske sheme za takojšnja plačila (Flik)
5. Strategija EU za mala plačila
  - Predstavitev strategije EU za mala plačila kot del novega svežnja o digitalnih finančah
6. Aktivnosti Evrosistema na področju digitalnega evra
  - Predstavitev aktivnosti Evrosistema na področju digitalnega evra
7. Razno
  - Nadaljevanje aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji

NSP/2020/013

Ad 1)

Potrditev dnevnega reda 19. seje Nacionalnega sveta za plačila (NSP)

S. Anko je prisotne pozdravil na 19. seji NSP in se jim zahvalil za udeležbo. Decembrske seje NSP so po navadi nekoliko drugačne, praznično obarvane, vendar razmere, povezane s pandemijo COVID-19, še vedno ne dopuščajo, da bi seje potekale v živo. S. Anko je pozval vse prisotne, da v zapisniku preverijo zabeleženo prisotnost in po potrebi dopolnijo listo prisotnosti.

Sledile so informacije v povezavi s spremembo članstev v NSP. Pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo je D. Tomše zamenjala nova članica NSP B. Mesojednik, pri Finančni upravi Republike Slovenije pa je namesto P. Gruma sedaj članica NSP M. Mihelin.

Nadalje je sledil pregled realizacije vsebinskih sklepov 18. seje NSP:

- v povezavi s sklepom, da *Združenje bank Slovenije (ZBS) na Banko Slovenije naslovi pismo s podrobno opisano problematiko sprejetja Zakona o elektronski identiteti in storitvah zaupanja (ZEISZ)*, je Banka Slovenije s strani ZBS prejela informacijo, da je bil oktobra 2020 predlog ZEISZ s strani Ministrstva za javno upravo posredovan v javno obravnavo, ter predlog, da se deležniki, zastopani v NSP, v čim večjem številu odzovejo na javno obravnavo predloga ZEISZ¹,
- sklep, da *Finančna uprava Republike Slovenije (FURS) preuči možno vlogo NSP v boju proti sivi ekonomiji v Sloveniji*, je bil realiziran v okviru točke Razno - Nadaljevanje aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji,
- vsi ostali vsebinski sklepi z 18. seje NSP so bili realizirani.

S. Anko je v nadaljevanju izrazil razočaranje nad odločitvijo Odbora za kartično poslovanje (odbor) v povezavi s sklepom z 18. seje NSP, da odbor ponovno preuči možnost dviga mejnega zneska brez vnosa PIN pri brezstičnem plačevanju s 25 evrov na 50 evrov. Odbor namreč dviga mejnega zneska, v nasprotju z večino EU, ni podprl. V debati, ki se je v povezavi s tem razvila na seji, je S. Zadavec Capriolo pojasnila, da je ključni dejavnik, ki je vplival na odločitev odbora, stališče Zveze potrošnikov Slovenije, da bi potrošnik moral imeti možnost nastavitve osebnega limita, kar pa s stroškovnega vidika nadgradnje aplikativne podpore v tem trenutku ni mogoče. Z vidika varnosti potrošnika je L. Gabrovšek dodal, da v primeru nepooblaščenih bremenitev pri uporabi plačilne kartice banka izdajateljica krije vso škodo do višine CVM limita. Poudaril je, da je možnost potrošnikove izbire pomemben vidik, ki ga je potrebno upoštevati, vendar s fragmentacijo tudi potrošniki izgubljajo, zato je potrebno poiskati kompromis med možnostjo potrošnikove svobodne izbire in uniformirano izkušnjo.

Sklep 1: NSP se je seznanil z realizacijo sklepov 18. seje NSP.

Sledila je predstavitev predloga dnevnega reda 19. seje NSP.

---

¹ Po preverbi s strani Sekretariata NSP ugotavljamo, da predlog ZEISZ ni več v fazi javne obravnave in da podaja predlogov sprememb in pripomb s strani zainteresirane javnosti ni več mogoča.

NSP/2020/013

Sklep 2: Udeleženci so potrdili dnevni red 19. seje NSP.

Ad 2)

Analiza trga plačil v Sloveniji

S. Anko je uvodoma izpostavil majhen odziv na anketo glede nadaljnje podpore izvedbi analize trga plačil v Sloveniji (analiza), ki jo je izvedel Sekretariat NSP z namenom pridobitve trenutnega stališča deležnikov, zastopanih v NSP. V svojih odzivih so nekateri deležniki pogojevali financiranje izvedbe analize z dodatnimi zahtevami, ki jih je nemogoče izpolniti, eden izmed deležnikov pa izvedbo analize celo ne podpira več. S. Anko se je v nadaljevanju zahvalil vsem deležnikom NSP, ki so izvedbo analize podprli in uvrstili finančna sredstva za njeno izvedbo v finančni plan za leto 2021.

Banka Slovenije je bila v zadnjem času zelo aktivna na področju komunikacije z Evropsko komisijo (EK). V luči razvoja plačevanja, ki ga je dodatno spodbudila pandemija, je Banka Slovenije namreč projekt analize ponovno prijavila za pridobitev nepovratnih sredstev s strani EK ter prijavo ves čas usklajevala s pristojnimi koordinatorji na strani EK. Ker je projekt analize s strani EK ocenjen kot izjemno kvaliteten, Vlada Republike Slovenije pa ga je uvrstila med prioritete projekte za financiranje s strani EK, je Banka Slovenije glede pridobitve nepovratnih sredstev optimistična. S. Anko je ob tem izpostavil, da bomo z nadaljnjimi koraki v zvezi z izvedbo analize počakali do končne odločitve EK, ki bo sicer znana v začetku naslednjega leta.

Sklep 3: NSP se je seznanil z aktivnostmi glede analize trga plačil v Sloveniji.

Ad 3)

Načrt aktivnosti NSP 2021-2022

S. Anko je uvodoma pojasnil, da je od izvedbe analize in rokov, ki jih bomo zasledovali v okviru izvedbe posameznih faz analize, odvisnih večina aktivnosti, ki smo si jih zadali v Načrtu aktivnosti NSP 2019- 2020. T. Vehovar Smole je pojasnila, da so bili vsebina predloga načrta aktivnosti NSP 2021-2022 (načrt aktivnosti) in novi roki, ki so vezani na analizo, predstavljeni že na 18. seji NSP ter da v okviru pisnega postopka nanj nismo prejeli pripomb.

V nadaljevanju je T. Vehovar Smole izpostavila štiri mejnike, ki so vezani na analizo, in sicer: (i) april 2021 – zagotovitev finančnih sredstev, (ii) junij 2021 – izbira zunanjega izvajalca, (iii) december 2021 – priprava metodologije ter (iv) december 2022 – dokončanje analize. Cilj je čimprej razpolagati z rezultati analize in na podlagi izsledkov le-te pripraviti plan konkretnih aktivnosti in nasloviti skupne izzive, ki izhajajo iz predloga načrta aktivnosti. T. Vehovar Smole je še poudarila, da roke, določene v predlogu načrta aktivnosti, ocenjujemo kot primerne in izvedljive ne glede na vir financiranja izvedbe analize.

NSP/2020/013

Sklep 4: NSP je potrdil Načrt aktivnosti NSP 2021-2022.

Sklep 5: V primeru, da projekt analize trga plačil v Sloveniji ne bi bil izbran za financiranje s strani Evropske komisije in NSP ne bi uspel sam zagotoviti finančnih sredstev, se Načrt aktivnosti NSP 2021-2022 revidira.

Ad 4)

Takojšnja plačila

S. Anko je izpostavil pomemben mejnik na področju takojšnjih plačil. Od 7. 12. 2020 je v Sloveniji v uporabi vseevropska plačilna infrastruktura za izvrševanje takojšnjih plačil v evrih TARGET Instant Payment Settlement (TIPS). Trenutno je v evrskem območju v TIPS vključenih 55 bank, od tega dve slovenski - Banka Intesa Sanpaolo in Sberbank banka, ki tako omogočata čezmejno dosegljivost za takojšnja plačila. Cilj Banke Slovenije je, da se v letu 2021 v TIPS vključijo še ostale slovenske banke (vključno z Banko Slovenije), da bo na ta način zagotovljena popolna (tudi čezmejna) dosegljivost slovenskega bančnega sektorja za takojšnja plačila.

V nadaljevanju je P. A. Raveleau prisotne seznanil z informacijo, da lahko s pomočjo Flika izvedejo P2P transakcije komitenti 13-ih slovenskih bank, skladno s tem narašča tudi število tovrstnih transakcij. Ena izmed težav pri implementaciji Flika je raznolikost kanalov, s pomočjo katerih slovenske banke ponujajo storitev: nekatere banke uporabljajo samostojno aplikacijo (Flik Pay), nekatere banke uporabljajo virtualno denarnico s svojimi karticami, nekatere banke pa so Flik vgradile v svoje mobilne banke. Posledično ima plačilna shema Flik težave zaradi različnih načinov registracije in različnih uporabniških izkušenj in se zato zanaša na pripravljenost posamezne banke nuditi pomoč svojim uporabnikom. Plan uvajanja P2M transakcij se zaradi razmer, povezanih s COVID-19, zamika, vsekakor pa bo implementacija rešitve postopna.

V razpravi, ki je sledila, je L. Frlec izpostavila problematiko obvladovanja tveganj pri takojšnjih plačilih, povezanih s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma. S. Anko je v nadaljevanju dodal, da takojšnja plačila omogočajo tudi t.i. »takojšnje goljufije«. S tega vidika je Banka Slovenije na slovenske banke in hranilnice naslovila dopis, v katerem le-te poziva, da tveganja, povezana s takojšnjimi plačili, ustrezno ocenijo ter po potrebi prilagodijo svoje procese in tehnologije na področju preprečevanja in odkrivanja goljufij.

Na osnovi razprave so bili sprejeti naslednji sklepi:

Sklep 6: NSP se je seznanil z aktivnostmi na področju takojšnjih plačil.

Sklep 7: ZBS do naslednje seje NSP pripravi celovit odziv na problematiko obvladovanja tveganj pri takojšnjih plačilih, povezanih s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma, in ga naslovi na Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja. Z odzivom ZBS seznaniti NSP.

Ad 5)

Strategija EU za mala plačila

L. Madotto je predstavila strategijo EU za mala plačila² (strategija), ki je skupaj s strategijo za digitalne finance³ ter zakonodajnim predlogoma o kriptosredstvih⁴ in digitalni odpornosti⁵ del novega svežnja o digitalnih financah⁶, ki ga je EK sprejela 24. septembra 2020. Glavni cilj strategije je vzpostavitev visoko konkurenčnega evropskega trga plačil. Ključne izzive evropskega trga plačil je EK naslovila v okviru štirih stebrov, ki so med seboj tesno povezani: plačilne rešitve, trg plačil, infrastruktura in čezmejna plačila, največ pozornosti pa je namenjene 1. stebri, ki predstavlja t.i. flagship celotne strategije. V okviru 1. stebra, ki govori o plačilnih rešitvah, je poudarjen pomen takojšnjih plačil, saj varne in stroškovno učinkovite plačilne rešitve temeljijo na takojšnjih plačilih. Izražena je podpora vsem vseevropskim plačilnim iniciativam, ki bi zmanjšale trenutno razdrobljenost trga plačil znotraj EU in ki zasledujejo tudi cilje Evrosistema. Ena izmed obetavnih iniciativ v tem kontekstu je European Payments Initiative (EPI). V okviru 1. stebra se je EK dotaknila tudi vloge gotovine. Skladno z naraščajočo digitalizacijo je potrebno zadostiti zahtevam potrošnikov po inovativnih metodah plačevanja, hkrati pa poskrbeti, da je potrošnikom še naprej omogočen dostop do gotovine ter da je le-ta sprejeta kot splošno dostopno, enostavno, zanesljivo in učinkovito plačilno sredstvo.

S. Anko je ob koncu obravnave tematike izpostavil, da EK velik poudarek namenja t.i. "level playing field-u", torej enakim, nediskriminatornim pogojem poslovanja v vseh državah članicah, zato tudi Banka Slovenije na področju plačil zagovarja stališče, da naj bi se zakonodajni akti kjer je le mogoče sprejemali v obliki uredb, kar bi zagotovilo neposredno veljavnost brez transpozicije, s čimer bi se (vsaj v izhodišču) zagotovila enakost pogojem poslovanja v vseh članicah EU.

Sklep 8: NSP se je seznanil z vsebino strategije EU za mala plačila.

Ad 6)

Aktivnosti Evrosistema na področju digitalnega evra

D. Božeglav je predstavil aktivnosti Evrosistema na področju digitalnega evra, centralnobančne digitalne valute, ki bi jo lahko, predvsem za potrebe plačevanja, v prihodnosti izdal Evrosistem. Predstavljeni so bili razlogi za izdajo digitalnega evra, izzivi in vprašanja, ki se ob tem porajajo ter ključni gradniki, potrebni za uspešno izvedbo projekta digitalnega evra. V nadaljevanju je D. Božeglav prisotne na seji pozval k sodelovanju v javnem posvetu⁷, vezanem na digitalni evro, ki je bil namenjen tako državljanom kot tudi obstoječim ponudnikom storitev. Evrosistem bo namreč na podlagi izsledkov javnega posvetovanja in nekaterih dodatnih analiz v prvi polovici leta 2021 sprejel odločitev

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0592>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0591>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0593>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0595>

⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/200924-digital-finance-proposals_sl

⁷ Javni posvet o digitalnem evru se je zaključil 12. januarja 2021.

NSP/2020/013

glede nadaljnjih aktivnosti na področju digitalnega evra. Cilj vseh navedenih aktivnosti je zagotoviti pripravljenost Evrosistema na izdajo digitalnega evra, če oz. ko bo to potrebno.

S. Anko je izpostavil, da je pri digitalnem evru več odprtih vprašanj kot je odgovorov. Če bo odločitev Sveta ECB glede začetka projekta digitalnega evra pozitivna, sledi raziskovalna faza s ciljem pridobiti odgovore na identificirana vprašanja ter razviti pilotno rešitev, ki bi bila skladna z zahtevami Evrosistema. Sledila je napoved serije dogodkov na temo digitalnega evra, ki jih pripravlja Banka Slovenije, s prvim predvidoma v marcu 2021.

Sklep 9: NSP se je seznanil z aktivnostmi Evrosistema na področju digitalnega evra.

Ad 7)

Razno

- Nadaljevanje aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji

Tematika boja proti "sivi ekonomiji" je bila prvič obravnavana na 18. seji NSP. Takrat sta predstavnika družb Visa Europe in Mastercard Europe poudarila predvsem velik pomen in prednosti, ki jih v boju proti sivi ekonomiji predstavlja digitalizacija plačil, V. Kunštek pa je predstavila aktivnosti FURS v boju proti sivi ekonomiji. Na podlagi razprave na seji je bil sprejet sklep, da FURS do 19. seje preuči možno vlogo NSP v boju proti sivi ekonomiji v Sloveniji. V ta namen je M. Maček uvodoma pojasnil glavne razlike med sivo in črno ekonomijo ter opisal glavne ukrepe za njuno preprečevanje.

Siva ekonomija zajema raznovrstne ekonomske dejavnosti, ki sicer prispevajo k ustvarjanju vrednosti v danem okolju, a ne prispevajo v proračunsko blagajno. Črna ekonomija pa obsega predvsem zaposlovanje in delo na črno, torej opravljanje dejavnosti, ki ni registrirana (pogosto se proizvodi in storitve ponujajo preko družbenih omrežij), pri čemer delavec ni prijavljen v obvezna socialna zavarovanja, plačila pa potekajo na način, da ne puščajo sledi in tako niso zavedena v sistemu poročanja (gotovina, predplačniške kartice, poštna nakaznice...).

V nadaljevanju je M. Maček predstavil nekatere aktivnosti, kjer bi lahko NSP kot platforma, ki združuje ključne deležnike na trgu plačilnih storitev, pripomogel v boju proti sivi ekonomiji:

- dosega konsenza z bankami glede poslovne politike odpiranja transakcijskih računov davčnim zavezancem; Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2) namreč nalaga davkoplačevalcem obveznost nakazovanja plačil in prejemkov na transakcijske račune odprte pri ponudnikih plačilnih storitev, medtem ko lahko poslovne banke odprte transakcijskega računa zavrnejo – davčni zavezanci v tem primeru nehote kršijo zakon,
- apel na Ministrstvo za finance, da ponovno preuči pobudo glede vzpostavitve posebnega sistema plačilnih računov pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila za fizične oz. pravne osebe, ki pri bankah ne morejo odpreti transakcijskih računov,

NSP/2020/013

- pomoč pri razjasnitvi in opredelitvi nekaterih pojmov npr. poštna nakaznica in kriptosredstva, ki se uporabljajo za plačevanje blaga in storitev v okviru sive ekonomije in ki zaradi svojih značilnosti plačilnega sredstva, sivo ekonomijo tudi spodbujajo,
- razjasnitev problematike obstoja vzporednih mednarodnih plačilnih sistemov, ki omogočajo takojšnjo izvedbo plačil (in jih ponujajo tudi slovenski davčni zavezanci), predvsem z vidika celotnega ekosistema plačil v Sloveniji in posledično tudi ustrezne davčne obravnave tovrstnih storitev.

Na osnovi razprave je bil sprejet naslednji sklep:

Sklep 10: Sekretariat NSP do naslednje seje NSP pripravi predlog nadaljnjih aktivnosti NSP v boju proti sivi ekonomiji.

Naslednja seja NSP bo predvidoma marca 2021.

Zapisnik pripravil Sekretariat NSP, 19. 1. 2021.